

Dingen om te bewaren

Wat is erfgoed?

Erfgoed zijn sporen uit het verleden die mensen de moeite waard vinden om te bewaren. Je vindt die sporen overal, zichtbaar of onzichtbaar. Meestal zijn ze verbonden met de afkomst, taal, godsdienst, cultuur, media, het onderwijs of het collectief geheugen van een groep mensen.

Erfgoed is 'niet gehaast', want het is er meestal al lang. Daarom vergeten of verwaarlozen we het soms. Pas als het wordt bedreigd of verdwijnt, beseffen we er de waarde van. Erfgoed is dus wat we dreigen te vergeten, maar niet zouden mogen vergeten. De vraag is of we erfgoed moeten beschermen als het bijna 'dood' of verdwenen is, of als het nog 'levend' is.

Tastbaar of niet-tastbaar

Erfgoed kan zowel tastbaar als niet-tastbaar, verplaatsbaar of niet-verplaatsbaar zijn. Vandaar de termen onroerend, roerend en immaterieel erfgoed.

Tastbaar of materieel erfgoed	
<i>Verplaatsbaar of roerend</i>	<i>Niet-verplaatsbaar of onroerend</i>
Voorbeelden: schilderijen, beelden, juwelen, relikwieën, munten, zegels, meubelen, tapijten, boeken, foto's, films, muziekinstrumenten, documenten.	Voorbeelden: historische sites en steden, landschappen, gebouwen, archeologische sites, monumenten, molens, kanalen.

Niet-tastbaar, immaterieel erfgoed
Voorbeelden: ambachten, technieken, kunstuitingen, rituelen, verhalen, gebruiken, recepten, feesten, talen, dialecten, rites, overtuigingen, liederen, podiumkunsten, sport en spelen.

Erfgoed extra large

Het begrip erfgoed reikt verder dan je op het eerste gezicht denkt. De aanwezige fauna en flora in het landschap zijn meestal het resultaat van menselijke ingrepen. Landschap, natuur en erfgoed zijn drie handen op één buik.

Een tocht door een landschap is een erfgoedontdekking op zich. Tenslotte is natuur ook erfgoed dat we aan onze nakomelingen willen doorgeven. Natuur- en milieueducatie (NME) en erfgoededucatie hebben veel raakpunten.

Daarom werken ze hoe langer hoe meer samen.

Onze levenswijze, gewoonten, waarden en normen, de manier waarop wij met anderen omgaan zijn ook erfgoed, al vult elke generatie dat anders in. Dat geldt ook voor ons gevoel van schoonheid. Vakmanschap, technieken en

kunstopvattingen veranderen met de tijd. De voorwerpen die hieruit ontstaan roepen telkens andere verhalen op.

Rijke bron

Erfgoed is sterk verbonden met de geschiedenis van de omgeving. Het is een rijke onderwijsbron die op school te weinig aan bod komt. Als het erfgoed authentiek en toegankelijk is, biedt het nochtans heel wat leermogelijkheden. De leerlingen moeten het dan wel kunnen beleven: zien, voelen, ruiken, beluisteren, aanraken of proeven.

Het verhaal van de schoolbuurt vind je terug in haar geschiedenis, gebouwen, lokale gewoonten, bomen en planten, dieren die er in en boven de grond leven, leefmilieu, geuren, kleuren en geluid, het gebruik van de bodem, de taal en getuigenissen van de bewoners, de gebruikte technologieën.

Via erfgoed **breng je de eigen omgeving 'tot spreken'**. Je leert vertrouwde dingen op een andere manier bekijken. Het kan verwondering uitlokken, vragen oproepen, tot verder onderzoek aanzetten.

Erfgoed zorgt voor een **dialoog** tussen verleden, heden en toekomst. Het getuigt van een wisselwerking tussen verschillende culturen over plaats- en tijdgrenzen heen. Het ontstaat onophoudelijk en mensen kunnen er zich mee verbonden voelen.